

TILBAKETREKNINGENS PRØVELSER: «The Torment of Saint Anthony», gjerne omtalt som «munkeordenens far». Bildet ble malt av Michelangelo da han bare var 12-13 år gammel (!). Foto: Wikimedia Commons

Som vanlig rammes de fattige

Skal vi løse fattigdomsproblemene og begrense klimaendringene, må statene legge til rette for **kommersielle investeringer**.

INTERNASJONAL FINANS

KJELL ROLAND
Adm. dir. Norfund

«**F**rom billions to trillions» var slagordet fra konferansen om fremtiden bistandsfinansiering i Addis Abeba i 2015. Realitetene er dessverre at vi går i motsatt retning: «from billions to millions».

Vestlige banker forlater fattige land, ikke minst Afrika. Barclays Bank er et eksempel og vedtok nylig å selge sine banker i Afrika etter å ha vært aktiv i hundre år. Samtidig lånes det mindre fra vestlige banker til infrastruktur og næringsliv i fremvoksende markeder. Årsaken er i første rekke at vestlige reguleringer av bankene stiller så omfattende krav til kontroll at kostnadene eksploderer. Dessuten straffes feil med så store bøter at det blir fornuftig å begrense operasjonene i disse markedene.

Vekst stanset. Veksten i direkte utenlandsinvesteringer (FDI) i sør har også stoppet opp. FDI vokste voldsomt fra midten av 1990-tallet, ikke minst til fremvoksende markeder, men også til fattige land i Afrika.

De siste årene har imidlertid FDI til afrikanske land gått ned og samlet FDI til fremvoksende økonomier flatet ut.

I Afrika sør for Sahara er de årlige variasjonene i porteføljeinvesteringer voldsomme. Dette skaper egne problemer; børsene stiger og faller, og sentralbankene mister kontroll med valutakursene.

Omdømmebelastning. Årsakene til den negative utviklingen er mange. I Norge er den offentlige omdømmebelastningen så stor når noe går galt at større selskaper kvier seg. Sanksjonene mot Telenor og Yara etter deres korrupsjonsproblemer har åpenbart forebyggende virkning; ikke bare ved skjerpede rutiner, men også ved at andre selskaper ikke vil utsette seg for risikoen.

Mange håpet at nye innovative finansieringsmekanismer som grønne obligasjoner skulle tilføre kapital til klimafinansiering. Det viser seg at dette i hovedsak er grønnmaling av obligasjoner som uansett ville

blitt utstedt. Tross en dobling av grønne obligasjoner fra 2015 til 2016, falt samlede investeringer i fornybar energi i fremvoksende markeder og utviklingsland med 14 prosent. Grønnmalingen er nyttig for pensjonsfond og forsikringsselskaper som skal gjøre seg attraktive, men er ikke et instrument for å flytte mer kapital til fattige land.

I rette med virkeligheten. Var «billions to trillions» feil slagord? Absolutt ikke. Men vi må ta virkeligheten inn over oss. Selv tror jeg vestlige banker er «lost case». Bankregulering endres ikke av hensyn til klima og fattige land. Derfor er fortsatt satsing på de store utviklingsbankene viktig, og bilateralt på institusjoner som

Vi må fortsette å insistere på null toleranse for korrupsjon, men samtidig heie frem bedrifter som er villige til å investere i fattige land.

Kjell Roland

Norfund. «Green bonds» bør overlates til markedsførerne av pensjonsfond.

Men utenlandsinvesteringer (FDI) er også viktig. Vi må fortsette å insistere på null toleranse for korrupsjon, men samtidig heie frem bedrifter som er villige til å investere i fattige land. Telenor i Myanmar og Yara i Afrika er hva vi trenger mer av. Også KLP, som den eneste finansielle investoren i Norge som er villig til å investere langsiktig i banker og fornybar energi i Afrika, trenger støtte.

Nye trender. Brexit og Trump er kanskje uttrykk for at globalisering av internasjonal finans holder på å snu. Det er indikasjoner på at vestlig finans avkobles fra fattige land. Både markedskreftene og offentlig regulering og politikk peker mot at «billions» skal bli til «trillions». I Norge kan vi bidra positivt ved å skape en opinion som støtter opp om bedrifter som vil investere i fattige land.

Næringslivets Konferanse for Internasjonalisering og Utvikling 2017 (NKIU) arrangeres i dag.